

Warszawa, dnia 15 kwietnia 2020 r.

Poz. 672

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA OBRONY NARODOWEJ**

z dnia 30 marca 2020 r.

w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia, urządzenia i obiekty podmiotów leczniczych będących jednostkami budżetowymi i jednostkami wojskowymi, dla których podmiotem tworzącym jest Minister Obrony Narodowej

Na podstawie art. 22 ust. 4a pkt 1 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 295 i 567) zarządza się, co następuje:

§ 1. Użyte w rozporządzeniu określenia oznaczają:

- 1) gabinet zabiegowy – pomieszczenie o podwyższonych wymaganiach higienicznych, które służy do wykonywania zabiegów diagnostycznych lub terapeutycznych z naruszeniem ciągłości tkanek, w tym świadczeń stomatologicznych i szczepień ochronnych;
- 2) izolatka lub izolator – pomieszczenie przeznaczone do odosobnienia pacjenta lub grupy pacjentów chorych na chorobę zakaźną albo osoby lub grupy osób podejrzanych o chorobę zakaźną w celu uniemożliwienia przeniesienia biologicznego czynnika chorobotwórczego na inne osoby;
- 3) obiekty polowej służby zdrowia – sprzęt będący w wyposażeniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności urządzenia medyczne stanowiące rozwinięte elementy wojskowej służby zdrowia, namioty, pojazdy, statki powietrzne, okręty, kontenery, oznakowane miejsca, które służą realizacji zabezpieczenia medycznego wojsk;
- 4) polowa służba zdrowia – wyodrębnioną funkcjonalnie strukturę wojskowej służby zdrowia funkcjonującą samodzielnie lub w ramach jednostki wojskowej;
- 5) pomieszczenie sanitarnohigieniczne – pomieszczenie wyposażone co najmniej w miskę ustępową, umywalkę, dozownik z mydłem w płynie, pojemnik z ręcznikami jednorazowego użycia i pojemnik na zużyte ręczniki;
- 6) pomieszczenie porządkowe – pomieszczenie, które służy do przechowywania sprzętu stosowanego do utrzymywania czystości, środków czystości oraz preparatów myjąco-dezynfekcyjnych, a także do przygotowywania roztworów roboczych oraz mycia i dezynfekcji sprzętu stosowanego do utrzymywania czystości, wyposażone w zlew z baterią i dozownik ze środkiem dezynfekcyjnym;
- 7) zabezpieczenie medyczne – działania, które obejmują planowanie medyczne oraz zapewnienie odpowiednich służb i świadczeń ochrony zdrowia niezbędnych do zachowania zdrowia żołnierzy i personelu cywilnego Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, a także żołnierzy wojsk obcych i ich personelu cywilnego, osiągnęte przez zapobieganie chorobom i urazom, ewakuację medyczną, natychmiastowe leczenie i zdrowienie, które umożliwiają powrót do służby i pracy.

§ 2. 1. Ambulatorium oraz ambulatorium z izbą chorych mogą być zlokalizowane w samodzielnym budynku lub ze spole budynków o innym przeznaczeniu, znajdujących się na terenie jednostki wojskowej.

2. Zespoły pomieszczeń, które stanowią ambulatorium oraz ambulatorium z izbą chorych, z wyjątkiem pomieszczeń administracyjnych i socjalnych, nie mogą być przechodnie.

3. Dopuszcza się lokalizowanie pomieszczeń gospodarczych, technicznych, zaopatrzenia medycznego oraz socjalnych poniżej poziomu terenu otaczającego budynek za zgodą uzyskaną od wojskowego inspektora sanitarnego właściwego terytorialnie wojskowego ośrodka medycyny prewencyjnej.

§ 3. Kształt i powierzchnia pomieszczeń ambulatorium oraz ambulatorium z izbą chorych umożliwiają prawidłowe rozmieszczenie, zainstalowanie i użytkowanie urządzeń, aparatury i sprzętów, które stanowią niezbędne funkcjonalne wyposażenie ambulatorium oraz ambulatorium z izbą chorych.

§ 4. 1. W ambulatorium z izbą chorych sala izby chorych jest wyposażona w umywalkę z ciepłą i zimną wodą, dozownik z mydłem w płynie oraz sprzęt, który umożliwia higieniczne osuszanie rąk, i pojemnik na zużyte ręczniki.

2. Łóżka w sali izby chorych są dostępne z trzech stron, w tym z dwóch stron dłuższych.

3. Odstępy między łózkami w sali izby chorych umożliwiają swobodny dostęp do pacjentów.

§ 5. 1. Izolatka lub izolator w ambulatorium z izbą chorych składa się z:

- 1) pomieszczenia pobytu pacjenta;
- 2) pomieszczenia sanitarnohigienicznego, dostępnego z pomieszczenia pobytu pacjenta, wyposażonego w:
 - a) umywalkę z baterią i dozownik ze środkiem dezynfekcyjnym uruchamiane bez kontaktu z dłonią, a także pojemnik z ręcznikami jednorazowego użycia i pojemnik na zużyte ręczniki,
 - b) natrysk,
 - c) urządzenie do dekontaminacji oraz do utylizacji wkładów jednorazowych, wraz z zawartością – w przypadku stosowania basenów i kacek jednorazowych;
- 3) śluzę umywalkowo-fartuchowej, umiejscowionej między pomieszczeniem pobytu pacjenta a ogólną drogą komunikacyjną, wyposażonej w:
 - a) umywalkę z baterią uruchamianą bez kontaktu z dłonią,
 - b) dozownik z mydłem w płynie,
 - c) dozownik ze środkiem dezynfekcyjnym uruchamiany bez kontaktu z dłonią,
 - d) pojemnik z ręcznikami jednorazowego użycia i pojemnik na zużyte ręczniki,
 - e) zamykany pojemnik na brudną bieliznę,
 - f) miejsce na ubrania z rozdzieleniem miejsca na ubrania czyste i miejsca na ubrania brudne.

2. Przepisu ust. 1 pkt 2 lit. c nie stosuje się w przypadku przeprowadzania dekontaminacji w urządzeniu znajdującym się w innym pomieszczeniu zlokalizowanym na terenie izby chorych, jeżeli transport wkładów jednorazowych przeznaczonych do dekontaminacji odbywa się w szczelnie zamkniętych pojemnikach.

3. Izolatkę lub izolator w ambulatorium z izbą chorych wyposaża się w wentylację wymuszoną, która działa na zasadzie podciśnienia w taki sposób, aby ciśnienie w izolatce lub izolatorze było niższe niż w śluzie umywalkowo-fartuchowej i na ogólnej drodze komunikacyjnej.

§ 6. 1. Sprzęt wielokrotnego użytku użyty dla celów higienicznych podlega dezynfekcji.

2. Sprzęt jednorazowego użycia użyty dla celów higienicznych podlega utylizacji.

§ 7. 1. W ambulatorium oraz w ambulatorium z izbą chorych wydziela się pomieszczenie lub wydzielone miejsce:

- 1) do składowania bielizny czystej;
- 2) do składowania bielizny brudnej;
- 3) na odpady.

2. W pomieszczeniu, w którym znajdują się wydzielone miejsca do składowania bielizny brudnej lub miejsca na odpady, nie wydziela się miejsca do składowania bielizny czystej.

3. W ambulatorium oraz w ambulatorium z izbą chorych wydziela się co najmniej jedno pomieszczenie porządkowe lub miejsce do przechowywania środków czystości oraz preparatów myjąco-dezynfekujących.

§ 8. Pomieszczenia i urządzenia, które wymagają utrzymania aseptyki, i wyposażenie tych pomieszczeń wykonuje się z materiałów, które nadają się do częstego i dokładnego mycia oraz dezynfekcji, bez pogorszenia lub utraty ich funkcji użytkowych.

§ 9. 1. W ambulatorium oraz w ambulatorium z izbą chorych podłogi pomieszczeń oraz połączenia ścian z podłogami wykonuje się z materiałów nadających się do częstego i dokładnego mycia oraz dezynfekcji, bez pogorszenia lub utraty ich funkcji użytkowych.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do pomieszczeń administracyjnych i socjalnych, pomieszczeń poradni i gabinetów, w których są wykonywane świadczenia z zakresu opieki psychologicznej i psychiatrycznej, oraz sal kinezyterapii.

§ 10. Sufity podwieszane stosowane w gabinetach zabiegowych i izolatkach wykonuje się w sposób, który zapewnia szczelność powierzchni, z materiałów nadających się do częstego i dokładnego mycia oraz dezynfekcji, bez pogorszenia lub utraty ich funkcji użytkowych.

§ 11. W pomieszczeniach, przez które odbywa się przewożenie pacjentów na łóżkach, wstawia się drzwi o szerokości, która umożliwia takie przewożenie.

§ 12. 1. Meble, które znajdują się w pomieszczeniach, są wykonane z materiałów nadających się do częstego i dokładnego mycia oraz dezynfekcji, bez pogorszenia lub utraty ich funkcji użytkowych.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do mebli, które znajdują się w pomieszczeniach administracyjnych i socjalnych, oraz mebli w pomieszczeniach poradni i gabinetów podmiotów leczniczych wykonujących świadczenia z zakresu opieki psychologicznej, psychiatrycznej i leczenia uzależnień.

§ 13. 1. W pomieszczeniach ambulatorium oraz ambulatorium z izbą chorych zapewnia się bezpośredni dostęp światła dziennego.

2. W przypadku nadmiernego naświetlenia pomieszczeń ambulatorium oraz ambulatorium z izbą chorych instaluje się urządzenia przeciwsłoneczne.

§ 14. Szczegółowe wymagania, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia ambulatorium oraz ambulatorium z izbą chorych, są określone w załączniku do rozporządzenia.

§ 15. 1. Gabinet lekarski jest wyposażony w:

- 1) umywalkę z dopływem ciepłej i zimnej wody;
- 2) biurko;
- 3) krzesła;
- 4) kozetkę lekarską;
- 5) szafkę na leki i podstawowy sprzęt medyczny do badania i udzielania pierwszej pomocy;
- 6) szafkę na ubrania;
- 7) kosze na odpady;
- 8) parawan;
- 9) oświetlenie zastępcze.

2. Gabinet lekarski może być zlokalizowany w dowolnym budynku z zachowaniem funkcjonalnej odrębności.

§ 16. Instalacje i urządzenia wentylacji mechanicznej i klimatyzacji podlegają okresowemu przeglądowi, czyszczeniu, dezynfekcji lub wymianie elementów zgodnie z zaleceniami producenta, nie rzadziej niż co 12 miesięcy.

§ 17. Źródłami zaopatrzenia w wodę są sieć wodociągowa lub własne ujęcie wody, której przydatność do spożycia została określona przez wojskowego inspektora sanitarnego właściwego terytorialnie wojskowego ośrodka medycyny prewencyjnej.

§ 18. 1. Przestrzeń ładunkowa środków transportu przeznaczonych do przewożenia żywności, bielizny, odpadów, brudnych narzędzi i sprzętu do dekontaminacji, z wyłączeniem opakowań po wykorzystanych przedmiotach jednorazowego użycia, jest przestrzenią zamkniętą, odpowiednio do rodzaju przewożenia ładunku.

2. Przestrzeń ładunkowa środków transportu przeznaczonych do przewożenia zwłok stanowi przestrzeń zamkniętą.

3. Przestrzenie ładunkowe środków transportu, o których mowa w ust. 1 i 2, są wykonane z materiałów nadających się do dokładnego mycia i dezynfekcji.

§ 19. W ambulatorium oraz w ambulatorium z izbą chorych, w których wykorzystuje się środki transportu wewnętrznego, zapewnia się co najmniej jedno pomieszczenie porządkowe, które umożliwia mycie i dezynfekcję tych środków transportu.

§ 20. W podmiotach leczniczych, które posiadają środki transportu sanitarnego, zapewnia się co najmniej jedno stanowisko, które umożliwia mycie i dezynfekcję tych środków.

§ 21. 1. W obiektach polowej służby zdrowia miejsca, które służą do udzielenia świadczeń zdrowotnych, urządza się w namiotach, kontenerach, statkach powietrznych, okrętach, oznakowanych miejscach lub pojazdach z zachowaniem struktury modułowej.

2. W obiektach polowej służby zdrowia dopuszcza się funkcjonowanie miejsca, które pełni funkcję zabiegową i niezabiegową, jeżeli zostanie zachowany rozdział czasowy i zostaną spełnione co najmniej wymagania określone w § 10.

3. W przypadkach szczególnych w obiektach polowej służby zdrowia do ewakuacji medycznej dopuszcza się wykorzystanie dostępnych wojskowych i cywilnych środków transportu.

§ 22. Instalacje obiektów polowej służby zdrowia podlegają okresowemu przeglądowi i serwisowaniu zgodnie z przepisami prawa budowlanego i zaleceniami producentów.

§ 23. W obiektach polowej służby zdrowia zapewnia się oświetlenie elektryczne.

§ 24. Obiekty polowej służby zdrowia są wyposażone w rezerwowe źródło zaopatrzenia w energię elektryczną, jakim jest agregat prądotwórczy z funkcją autostartu, który zapewnia co najmniej 30% potrzeb mocy szczytowej, oraz urządzenie, które zapewnia bezprzerwowe podtrzymanie zasilania.

§ 25. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.¹⁾

Minister Obrony Narodowej: *wz. T. Zdzikot*

¹⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Obrony Narodowej z dnia 4 marca 2016 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia, urządzenia i obiekty podmiotów leczniczych będących jednostkami budżetowymi i jednostkami wojskowymi, dla których podmiotem tworzącym jest Minister Obrony Narodowej (Dz. U. poz. 364), które na podstawie art. 35 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o podstawowej opiece zdrowotnej (Dz. U. z 2020 r. poz. 172) utraciło moc z dniem 2 grudnia 2019 r.

Załącznik do rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej
z dnia 30 marca 2020 r. (poz. 672)

SZCZEGÓŁOWE WYMAGANIA, JAKIM POWINNY ODPOWIADAĆ POMIESZCZENIA I URZĄDZENIA AMBULATORIUM ORAZ AMBULATORIUM Z IZBĄ CHORYCH

1. W ambulatorium, w którym nie są wykonywane zabiegi z naruszeniem ciągłości tkanek, urządza się co najmniej jeden gabinet do przyjmowania pacjentów.
2. W ambulatorium, w którym są wykonywane zabiegi, urządza się gabinet zabiegowy wyposażony w:
 - 1) co najmniej jedną umywalkę z dopływem ciepłej i zimnej wody;
 - 2) dozownik z mydłem w płynie;
 - 3) dozownik ze środkiem dezynfekcyjnym;
 - 4) pojemnik z ręcznikami jednorazowego użycia i pojemnik na zużyte ręczniki;
 - 5) zlew z baterią i dopływem ciepłej i zimnej wody – w przypadku używania narzędzi i sprzętu wielokrotnego użycia.
3. Dopuszcza się funkcjonowanie wspólnego gabinetu, który pełni funkcję zabiegową i niezabiegową, jeżeli zostanie zachowany rozdział czasowy i spełnione co najmniej wymagania określone w § 10 rozporządzenia.
4. W ambulatorium znajduje się co najmniej jedno pomieszczenie sanitarnohigieniczne.
5. W ambulatorium z izbą chorych wyodrębnia się pomieszczenia:
 - 1) ambulatorium – przeznaczone do udzielania świadczeń zdrowotnych z zakresu ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych;
 - 2) izby chorych – przeznaczone do krótkotrwałej izolacji i leczenia w przypadkach, które nie wymagają leczenia szpitalnego.
6. W ambulatorium z izbą chorych urządza się gabinet zabiegowy.
7. W ambulatorium z izbą chorych urządza się co najmniej jedno pomieszczenie sanitarnohigieniczne dla pacjentów izby chorych.
8. W ambulatorium z izbą chorych mogą być wyodrębnione izolatka lub izolator.
9. W przypadku prowadzenia sterylizacji w ambulatorium urządza się sterylizatornię.
10. Sterylizatornię lokalizuje się w oddzielnym pomieszczeniu lub wydzielonym do tego celu miejscu w gabinecie diagnostyczno-zabiegowym, jeżeli został zapewniony rozdział czasowy między wykonywaniem kolejnych etapów dekontaminacji wyrobów medycznych lub innych przedmiotów lub materiałów a udzielaniem świadczeń zdrowotnych.
11. W przypadku gdy sterylizatornia stanowi wydzielone miejsce w gabinecie diagnostyczno-zabiegowym, jest ona zlokalizowana poza drogami komunikacji i w odległości, która zapewnia swobodny dostęp do miejsca udzielania świadczeń zdrowotnych, w trakcie których może dojść do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich.
12. Sterylizatornia stanowi ciąg technologiczny, który obejmuje w kolejności:
 - 1) odcinek (blat) materiałów skażonych, który służy do wyładunku i przygotowania do mycia i dezynfekcji wstępnej lub zasadniczej;
 - 2) odcinek maszynowego mycia lub ręcznego mycia i dezynfekcji, który obejmuje urządzenie myjąco-dezynfekcyjne lub zlew 2-komorowy;
 - 3) odcinek (blat) materiałów czystych do przeglądania i pakietowania materiałów czystych przed sterylizacją;
 - 4) sterylizator parowy lub niskotemperaturowy z wyłączeniem urządzenia na tlenek etylenu;
 - 5) odcinek (blat) materiałów sterylnych;
 - 6) stanowisko do higieny rąk zorganizowane poza blatem roboczym.
13. Rozwiązanie przestrzenne sterylizatorni zapewnia na każdym etapie technologicznym jednokierunkowy ruch materiałów od punktu przyjęcia materiału skażonego do punktu wydania materiału sterylnego.
14. Diatermie krótkofalowe i mikrofalowe instaluje się w oddzielnych pomieszczeniach lub boksach, z zachowaniem zaleceń zgodnych z aktualnymi wymaganiami Polskich Norm lub według zaleceń producenta.
15. Pomieszczenia przeznaczone do rehabilitacji leczniczej lokalizuje się w sposób, który zapewnia dostęp osobom z ograniczonym stopniem sprawności.